

Grzegorz Prigan

Wrocław, 21 maja 2025 r.

WFI.3031.1.2025.³W

EZD: 00075943/2025/W
77055

Szanowny Panie!

W odpowiedzi na petycję nr 19/2025 z dnia 2 kwietnia 2025 r. w sprawie dobrowolnej wypłaty wynagrodzeń za godziny nadliczbowe nauczycieli oraz ujawnienia rezerwy budżetowej Wrocławia na ten cel informuję, jak niżej.

Sąd Najwyższy w składzie 7 sędziów dnia 26 lutego 2025 r., podjął uchwałę o sygn. akt III PZP 3/24 (Lex nr 3833611) wskazującą, że praca wykonywana przez nauczyciela ponad normy czasu pracy z art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2024 r. poz. 986 z późn. zm.) jest pracą w godzinach nadliczbowych w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy.

Odnosnie pkt. 1 petycji - postulatu podjęcia przez Miasto niezbędnych działań zmierzających do dobrowolnej i zgodnej z prawem wypłaty wynagrodzenia za godziny nadliczbowe nauczycielom zatrudnionym w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Wrocław – bez konieczności dochodzenia przez nich roszczeń na drodze postępowań sądowych informuję, że do dnia udzielenia odpowiedzi na przedmiotową petycję nie zostało opublikowane pisemne uzasadnienie uchwały poszerzonego składu sędziów Sądu Najwyższego, prezentujące okoliczności faktyczne i prawne podjętej uchwały, a zatem szczegółowo przedstawiające wykładnię prawa dokonaną przez Sąd Najwyższy w incydentalnej sprawie.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że zgodnie z przepisami art. 44 ust. 1 pkt 2, ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.) wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego; jednostki sektora finansów publicznych [w przedmiotowej sprawie – Miasto Wrocław] dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi

Wydział Finansów Oświatowych
ul. Gabrieli Zapołskiej 4; 50-032 Wrocław
tel. 717 77 77 06
fax +48 717 77 79 12
wfi@um.wroc.pl
www.wroclaw.pl

poszczególnych rodzajów wydatków; wydatki publiczne powinny być dokonywane: 1) w sposób celowy i oszczędny, (...) 2) w sposób umożliwiający terminową realizację zadań, 3) w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Powyższe zasady wydatkowania środków publicznych wynikają wprost z realizacji zasady legalizmu wyrażonej w art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 1997 r., Nr 78, poz. 483) stanowiącej, że organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa.

Zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, czas pracy nauczyciela zatrudnionego w pełnym wymiarze zajęć nie może przekraczać 40 godzin na tydzień. W trybie art. 91c ust.1 KN, w zakresie spraw wynikających ze stosunku pracy, nieuregulowanych przepisami tej ustawy, mają zastosowanie przepisy Kodeksu Pracy. Sąd Najwyższy w uchwale z 26 lutego 2025 r. wskazał, że praca wykonywana przez nauczyciela ponad normy czasu pracy z art. 42 ust. 1 Karty Nauczyciela jest pracą w godzinach nadliczbowych w rozumieniu przepisów Kodeksu Pracy. Art. 151 i następne Kodeksu Pracy definiują pojęcie godzin nadliczbowych, dopuszczalność pracy w godzinach nadliczbowych, jak również sposób przyznania pracownikowi gratyfikacji za pracę w godzinach nadliczbowych – w formie finansowej bądź alternatywnie w postaci przyznania czasu wolnego lub dnia wolnego za pracę w dniu wolnym od pracy.

Z uwagi na powyższe uregulowania ustawowe i nadrzędny wymóg legalności wydatków ponoszonych ze środków publicznych, ewentualne roszczenie nauczyciela o wypłatę wynagrodzenia za przepracowane nadgodziny wymagać będzie każdorazowo przeprowadzenia postępowania w indywidualnej sprawie, tj. zweryfikowania dokumentacji pracowniczej, ewidencji czasu pracy danego nauczyciela i zasadności przedstawionego roszczenia. Realizując zasadę legalizmu wydatków publicznych Miasto ma prawny obowiązek zweryfikowania terminu przedawnienia przedmiotu roszczenia, gdyż roszczenia ze stosunku pracy ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne (art. 291 Kodeksu Pracy). Nadto potwierdzenia, że w danym indywidualnym przypadku, nie zachodzi okoliczność wcześniejszego skorzystania przez nauczyciela z dodatkowego dnia lub czasu wolnego w zamian za zrealizowane nadgodziny (w związku z art. 151² i art. 151³ Kodeksu Pracy).

Zasadą konstytucyjną jest prawo do sądu wyrażone w art. 45 ustawy zasadniczej, zgodnie z którą każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.

Przyjęcie w dobrej wierze postulowanego w pkt 1 petycji rozwiązania „dobrowolnej i zgodnej z prawem wypłaty wynagrodzenia za godziny nadliczbowe nauczycielom zatrudnionym w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Wrocław – bez konieczności dochodzenia przez nich roszczeń na drodze postępowań sądowych” mogłoby zagrażać bezstronności rozpoznania przedmiotu roszczenia i naruszałoby konstytucyjne prawo nauczyciela do uzyskania orzeczenia sądowego, czyli prawo do uzyskania wiążącego rozstrzygnięcia w swojej sprawie.

W odniesieniu do postulatu pkt. 2 petycji – tj. przedstawienia informacji publicznej na temat wysokości środków zabezpieczonych w budżecie Gminy Wrocław na realizację zobowiązań wynikających z przedmiotowej uchwały informuję, że w uchwale budżetowej Miasta na rok 2025 – uchwała Nr XII/210/24 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 grudnia 2024 r. nie zaplanowano środków na zabezpieczenie zobowiązań wynikających z uchwały Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2025 r. o sygn. akt III PZP 3/24 (zdarzenie przyszłe). W związku z bieżącą realizacją budżetu informuję, że w trybie art. 256 ustawy o finansach publicznych, wydatki nieprzewidziane, których obowiązkowe płatności wynikają z tytułów

wykonawczych, wyroków sądowych lub ugód, mogą być dokonywane bez względu na poziom środków finansowych zaplanowanych na ten cel. Powyższy przepis stanowi wyjątek od zasady dyrektywnego charakteru wydatków, wyrażonej w art. 44 ust. 1 u.f.p. Oznacza to, że wydatki określone tym przepisem mogą zostać zrealizowane niezależnie od tego, czy w planie finansowym zostały zaplanowane (zapewnione) środki finansowe na taki cel. Realizacja wydatków określonych w art. 256 u.f.p. skutkuje obowiązkiem dokonania odpowiedniej zmiany planu wydatków. Zmiana ta powinna nastąpić w najbliższym możliwym czasie po dokonaniu wydatku w trybie przeniesień wydatków z innych podziałek ich klasyfikacji lub z rezerw celowych [Salachna J. (red.) Tyniewicz M. (red.) Finanse publiczne. Komentarz. WKP 2024].

W odniesieniu do pkt 3 petycji „zapewnienia, iż Gmina Wrocław nie podejmie działań polegających na ograniczaniu zajęć dodatkowych, wyjazdów, konkursów, olimpiad i innych form aktywności uczniów w celu zmniejszenia zakresu pracy nauczycieli i uniknięcia wypłaty wynagrodzeń za godziny nadliczbowe” informuję, że przywołane wyżej przepisy Kodeksu Pracy dopuszczają wynagrodzenie pracownikowi zrealizowanych nadgodzin przyznanym czasem wolnym, a więc także w formie niefinansowej. Udzielenie nauczycielowi czasu wolnego od pracy - na wniosek nauczyciela (w trybie art. 151² §1 k.p.) lub z własnej inicjatywy dyrektora placówki oświatowej (na podstawie art. 151² § 2 k.p.) – wyklucza wypłatę dodatku za pracę w godzinach nadliczbowych (art. 151² §3 k.p.). Zgodnie z art. 53 u.f.p. kierownik jednostki sektora finansów publicznych jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki. Art. 68 ust. 1 pkt 5 i ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. 2024 r. poz. 737 ze zm.) stanowi, że dyrektor szkoły lub placówki w szczególności dysponuje środkami określonymi w planie finansowym szkoły lub placówki (...) i ponosi odpowiedzialność za ich prawidłowe wykorzystanie; dyrektor jest kierownikiem zakładu pracy dla zatrudnionych w szkole lub placówce nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami. Podejmowane w zakresie wypłaty dodatku za pracę w godzinach nadliczbowych bądź udzielenia czasu wolnego indywidualne decyzje zarządcze przez dyrektorów poszczególnych miejskich placówek oświatowych mają na uwadze zarówno zapewnienie harmonijnej organizacji pracy danej placówki przy realizacji podstaw programowych posiadanymi zasobami kadrowymi, jak i uwzględniają zagwarantowane na ten cel środki publiczne (plany finansowe jednostek).

Z wyrazami szacunku,

DYREKTOR DEPARTAMENTU

Jarosław Deleński

Otrzymują:

1. Adresat,
2. Wydział Partycypacji Społecznej Urzędu Miejskiego Wrocławia,
3. d/w Wydział Finansowy Urzędu Miejskiego Wrocławia,
4. a/a Wydział Finansów Oświatowych.